

УДК 004.056.5(045)

А.О. Охріменко

Національний авіаційний університет, Київ

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ РИЗИК І УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Стрімкий розвиток ІТ-інфраструктури підприємств призводить до неконтрольованого зростання кількості інформаційних загроз і вразливостей інформаційних ресурсів. У цих умовах оцінка інформаційних ризиків дозволяє визначити необхідний рівень захисту інформації, здійснити його підтримку і розробити стратегію розвитку інформаційної структури компанії. Оцінка та аналіз інформаційних ризиків є необхідною умовою при створенні системи управління ризиками і плану забезпечення безперервності і відновлення бізнесу. **Метою роботи** є аналіз і визначення поняття ризик та управління ризиками.

Ризик часто відображається імовірністю або пов'язаними з нею поняттями (вимірювана ймовірність втрат, поява несприятливого результату або події). Також зустрічається визначення ризику як дія або діяльність, реалізація якої ставить під загрозу задоволення будь-якої досить важливої потреби. В окремих джерелах ризик трактується як міра небезпеки, що характеризує ймовірність її появи і розміри пов'язаного з нею шкоди. Зустрічаються і визначення ризику, які відображають його як небезпеку (передбачувану чи невідому), ситуацію вибору з двох або n варіантів дії (пов'язаного з можливою невдачею, з одного боку, і передбачає хоча б мінімальне збереження вже досягнутого, з іншого).

При дослідженні ризиків, виділяють його базові характеристики:

– ризик розглядається як вимірювана або розрахована ймовірність;

– ризик пов'язаний з настанням певної події (як правило, не сприятливої);

– поняття ризику розкривається через діяльність суб'єкта;

– ризик розкривається через незалежну від суб'єкта діяльність подію;

– акцент робиться на кількісну та якісну оцінку ризику - «міру ризику»;

– поняття ризику розкривається через невизначеність;

– ризик відображається ситуацією вибору з двох або з n варіантів дії;

– ризик сприймається як небезпека, частота, витрати і втрати, характеристика ситуації, сумарна величина.

Після проведеного аналізу поняття ризику, можна виділити одну характеристику, яка зустрічається у всіх визначеннях наведених вище і об'єднує їх - це подія, яка має відбутися, яка пов'язана з імовірністю, дією або діяльністю, мірою, частотою, вибором певних рішень, невизначеністю, з втратами, небезпекою і т.д.

Управління ризиками - це процес ідентифікації, управління, усунення або зменшення ймовірності подій, здатних негативно впливати на ресурси інформаційної системи (ІС), зменшення ризиків безпеки, потенційно мають можливість впливати на ІВ, за умови прийнятної вартості засобів захисту. Управління ризиками включає в себе всі операції, які можна проводити над ризиком ІВ: мінімізація

(*risk reduction*), нейтралізація, прийняття ризику (*risk retention*), передача ризику або страхування (*risk transfer*).

Аналіз та оцінка ризику є послідовними взаємопов'язаними процедурами, які входять у процес управління. Оцінка ризику (*risk assessment*) розглядається як процес ідентифікації інформаційних ресурсів системи і загроз цих ресурсів, а також можливих втрат, заснований на оцінці частоти виникнення подій і розмір збитку. Аналіз ризику (*risk analysis*) розкривається як процес ідентифікації ризиків, визначення їх величини і виділення областей, що вимагають захисту. Ризики, пов'язані з ІБ в компанії, є складовою частиною ризиків загальних. Тому компанія, зацікавлена в тому, щоб ІТ-ризики, які

виникають при порушенні інформаційної безпеки, зменшилися, а загальний процес управління всіма ризиками повинен бути зав'язаний на ризик-менеджменті.

Список літератури

1. Корченко А.Г. *Анализ и определение понятия риска для его интерпретации в области информационной безопасности* / А.Г. Корченко, Е.В. Иванченко, С.В. Казмирчук // *Защита информации: научно-технический журнал*. – 2010. – № 3. – С. 5-10.
2. Луцкий М.Г. *Базовые понятия управления риском в сфере информационной безопасности* / М.Г. Луцкий, Е.В. Иванченко, С.В. Казмирчук // *Защита информации: научно-технический журнал*. – 2011. – № 2. – С. 86-95.